

בן מאיר - משרד עורכי דין

BEN MEIR - LAW OFFICE

רמת גן: רח' אבא הלל 12 (בית ששון חוגי), 52506
טל' 03 6127878 Tel פקס: 03 6127979 Fax
12 Aba Hilel st. (Sason Hogi bldg.) Ramat Gan 5250606
Email- office@benmeir.co.il

Shachar Ben Meir Adv.
Shir Mishal Adv.

שחר בן מאיר עו"ד
שיר משעל עו"ד

Date 14/11/2024 תאריך

מבלי לפגוע בזכויות

לכב'	לכב'
גב' מוריה שלום	עו"ד גלי בהרב מיארה
מנכליית לשכת הפרסום הממשלתית	היועצת המשפטית לממשלה
באמצעות המייל web@lapam.gov.il	בהגשה מקוונת

ג.נ.

הנדון: הטיה פוליטית בהקצאת תקציבים בפרסומים ממשלתיים

הנני לפנות אליכן בקשר לנדון כדלקמן:

- בשנתיים האחרונות בעיקר מאז כינון הממשלה ה-37, מתברר כי משרדי ממשלה רבים עושים שימוש פוליטי מובהק, האסור על פי דין, בכח המשרה של השרים לשם הפניית פרסומים לכלי תקשורת המשמשים כלי תעמולה לממשלת ישראל ולעומד בראשה.
- בשבועות האחרונים תופעה פסולה ואסורה זו, גם התרחבה לשימוש בכח המשרה ובפרסומים ממשלתיים, על מנת לפגוע בחופש הביטוי ובחופש העיתונות של הציבור בישראל, דרך הטלת איסורים, לא חוקיים, על פרסום ממשלתי בכלי תקשורת אשר אינם משרתים את עמדות השלטון.
- ולהלן במה אמורים הדברים.
- בהתאם לתחקיר שבוצע באתרים "שקוף" ו "העין השביעית", ע"י העיתונאי איתמר ב"ז, חל גידול בלתי סביר וקיצוני בהיקף הפרסום הממשלתי בערוץ התעמולה של השלטון,

בן מאיר - משרד עורכי דין
BEN MEIR - LAW OFFICE

ערוץ 14, זאת בהשוואה להיקף הפרסום הממשלתי באותו ערוץ בתקופה הקודמת לכינון הממשלה ה-37. ראו את הפרסום בקישור האמור תחת הכותרת – "נתניהו חזר לשלטון, והפרסום הממשלתי בערוץ 14 זינק" - <https://www.the7eye.org.il/534194>

5. הנתונים של אותו מחקר מצביעים על גידול עצום בהיקף הדקות שנרכשו עבור פרסום ממשלתי בערוץ 14, על ידי מספר רב של משרדי ממשלה, וגופים ממשלתיים בראשם עומדים בעיקר שרים ממפלגתו של ראש הממשלה, כמוצג בטבלה שלהלן, שהינם נתונים שנתקבלו מחברת "יפעת" שהיא הגוף האמין והמוסמך בישראל לאיסוף נתוני פרסום –

פרסום בשנת 2024	פרסום בשנת 2023	פרסום בשנת 2022	שם המשרד
0	37	28.5	משרד האנרגיה והמיים/משרד האנרגיה והתשתיות - אלי כהן
148.5	51.5	52.5	משרד הביטחון - יואב גלנט
9	97.5	0	משרד החקלאות - אבי דיכטר
99	32	0	משרד הכלכלה - ניר ברקת
0	26	2	משרד המשפטים - יריב לוין
168.5	61	38	משרד התחבורה - מירי רגב
0	52	0	משרד התיירות - חיים כץ
2.5	96.5	35	משרד התרבות והספורט - מיקי זוהר
33	83	0	משרד ראש הממשלה - בנימין נתניהו
60.5	46	0	משרד העבודה
148	0	0	משטרת ישראל - איתמר בן גביר

6. בנוסף לתופעה פסולה ולא חוקית זו, הודיעו לאחרונה מספר שרים כי הם מורים לגורמי המקצוע במשרד שלהם שלא לערוך כל פרסום ממשלתי בעיתון הארץ, זאת מהנימוק כי המו"ל של עיתון הארץ אמר דברים שאינם לרוחם.

7. הדברים האמורים הינם חמורים, ובניגוד לדין ועל כן הנני פונה אליכם בזאת להורות למשרדי הממשלה הרלבנטיים, ולשרים עצמם, כי נאסר עליהם לשקול כל שיקול פוליטי, או שיקול של דעות שהינם מבקשים לקדם באמצעות כלי התקשורת בהתייחס לזהות והיקף הגופים שבאמצעותם מבוצעים פרסומים ממשלתיים שאינם מסחריים.

בן מאיר - משרד עורכי דין
BEN MEIR - LAW OFFICE

8. אתחיל במושכלות יסוד. התקציב המוענק לכל משרד ממשלתי, לשם עריכת פרסום ממשלתי, ועצם עריכת הפרסום הממשלתי, אינם "רכוש פרטי" של שר כזה או אחר, אלא נכס של המדינה שהם בתפקידם נאמנים עליו עבור כלל אזרחי המדינה.
9. לכן, תהא דעתה של (למשל) השרה מירי רגב על דברים של מו"ל הארץ אשר תהא, הפרסום הממשלתי של משרד התחבורה, אינו "נכס פרטי" שלה, אלא נכס של משרד ממשלתי ועליה לנהוג בו באופן שוויוני לחלוטין ללא כל שיקול פוליטי.
10. הוראת תכ"מ מס' 15.3.2 שכותרתה – "פרסומים ממשלתיים שאינם מסחריים", קובעת במפורש כי פרסום ממשלתי חייב להיות נטול "פרסומת אישית או קידום מטרות אישיות או פוליטיות", וכן "הפרסום שומר על תדמית ניטרלית ונטולת פניות ומסרים פוליטיים". אומנם הדברים נכתבו שם בהתייחס לתוכן הפרסום אולם הם חלים ואמורים לחול בדיוק באותו אופן על בחירת "המדיה" שבה יופיע הפרסום, שכן התכלית הברורה של ההוראה היא לנתק פרסום ממשלתי כאמור מכל הטיה פוליטית לטובת שר כזה או אחר.
11. החובה משפטית לניתוק כל קשר והטיה פוליטית בין פרסום ממשלתי לבין השר האחראי על המשרד נקבעה בשורה רבה של פסיקות משפטיות, ברובן על ידי יושבי ראש ועדת הבחירות המרכזית, והאזורים. ראו בין היתר מבלי למצות – תב"כ 2/21 רמי כהן נ' מירי רגב שרת התחבורה, תב"כ 3/21 עו"ד שחר בן מאיר נ' נפתלי בנט שר החינוך, וממש לאחרונה תב"כ 2/26 עו"ד שחר בן מאיר נ' בצלאל סמוטריץ שר האוצר.
12. למותר לציין כאמור, כי עשיית שימוש בכח המשרה של שר כדי לקדם פרסום המניב הכנסה לכלי תקשורת "התומך בו", וכדי למנוע פרסום הגורע הכנסה מכלי תקשורת "המתנגד לו", מהווים שימוש אסור בנכס של המדינה למטרות קידום תעמולה פוליטית.
13. עוד אציין בהקשר האמור את שנאמר בע"פ 5405/21 רמי כהן נ' מדינת ישראל (עניין "פאינה קירשנבאום") :

"ניצלה המערערת את כוחה השלטוני בהקצאת כספי ציבור, לקידום רוחתה האישית והמשפחתית, לסיוע למקורביה ולקידום מעמדה הפוליטי ודוק: המערערת קידמה מטרות ראויות בעיני עצמה ובעיני המפלגה, אם בתחום הספורט ואם בסיוע להקמת כפרי סטודנטים. כל אלה מטרות חיוביות כשלעצמן, אך בכך אין כדי להקהות את עוקצה של

בן מאיר - משרד עורכי דין
BEN MEIR - LAW OFFICE

עבירת השוחד, מאחר שאין לראות פעולות אלה כעומדות בפני עצמן, אלא יש לראותן בהקשר הכולל"

14. עוד נאמר שם בעניין פאינה קירשנבאום במיוחד בנושא של הפניית תקציבים לכלי תקשורת כך:

"האישום השישי – "פרשת איילים", הוא דוגמה לדרך העקלקלה שמצאה המערערת על מנת לממן לעצמה יחסי ציבור ("איילים" העבירה כסף לעמותת הרוח החדשה ששילמה למשרד יחסי הציבור). ואם בדרכי עקלתון וביחסי ציבור עסקינן, אזכיר גם את האישומים השלישי והחמישי שבמסגרתם דאגה המערערת לכך שהחל"פ ומועצה אזורית מגילות יעבירו כספים לאתר האינטרנט "יזרוס". מועצה אזורית מגילות העבירה את הכסף באמצעות קיבוץ קליה (האתר קומראן) שהתקשר בהסכם פיקטיבי עם "יזרוס" [במאמר מוסגר: עמותת "איילים" שילמה 45,000 ₪ בחודש לאתר "יזרוס", ובסך הכל כמיליון ₪, אך כתב האישום לא מייחס למערערת או למנהלי עמותת "איילים" כל עבירה בעניין זה].

ואם יתמה הקורא מדוע חפצה המערערת ביקרו של אתר "יזרוס", נספר לקורא כי המדובר באתר חדשות אינטרנטי ישראלי שפועל בשפה הרוסית, בין האתרים המרכזיים הפועלים בשפה זו, ונחשב כמקור חדשותי המשפיע על דעת הקהל. האתר, שלאורך שנות פעילותו היה שרוי בקשיים כלכליים, פונה לעולים יוצאי ברית המועצות לשעבר, ועוסק, בין היתר, בנושאים הקשורים לעלייה ממדינות ברית המועצות לשעבר ובנושאים פוליטיים הקשורים לקהילת העולים. כפי שעולה מחומר הראיות, גודובסקי נהג לשוחח עם הדמויות הרלוונטיות באתר על אודות תכני האתר, במטרה לחזק את תדמיתה של מפלגת ישראל ביתנו בכלל ואת תדמיתה ומעמדה של המערערת בפרט. המפלגה פרסמה באתר בעיקר לקראת מערכות בחירות, כאשר על חלק מההסכמים שנערכו בין המפלגה לבין האתר חתמה המערערת בשם המפלגה. מכאן מובנת החשיבות שייחסה המערערת לאתר והסיבה בשלה חפצה להיטיב עמו. לנבחר ציבור יש אינטרס מובהק בסיקור תקשורתי של פעילותו, על אחת כמה וכמה סיקור תקשורתי אוהד, ולפנינו דוגמה נוספת לפנייה המגוונות של טובת הנאה (ראו אבן-חן, בעמוד 127).

בן מאיר - משרד עורכי דין
BEN MEIR - LAW OFFICE

15. רוצה לומר, שימוש בתקציב ממשלתי גם כדי להשיג יתרון פוליטי, עלול לעלות לפי פסיקת בית המשפט העליון לכדי שוחד. ואם אכן שרים מנתבים תקציבים לגופי תקשורת התומכים בהם, וזוכים עקב כך וממשיכים לזכות ב"סיקור חיובי" הרי שהדבר עלול לעלות לכדי עבירת שוחד, והדברים ברורים.

16. החובה כפי שעולה מהפסיקה שצוטטה לעיל וכפי שעולה במפורש מהוראת התכ"מ, היא כי פרסום ממשלתי יבוצע באופן שוויוני לחלוטין, כאשר ההבחנה ביחס למיהות המדיה של הפרסום צריכה להיות רק ואך ורק מטבעו ותכוננו של הפרסום, למשל פרסום המיועד לאוכלוסייה וותיקה, לא יבוצע במדיה אשר רוב הצופים או המשתמשים בה הם צעירים וכ"ו.

17. אשר על כן הנני פונה אליכן בזאת להורות לכל משרדי הממשלה לחדול מכל הטיה פוליטית ביחס לזהות כלי התקשורת בהם מבוצעים פרסומים ממשלתיים, וכן פונה בזאת את לשכת הפרסום הממשלתית, אשר אחראית על ביצוע הפרסומים לחדול מכל הטיה כאמור.

18. ככל שפניה זו לא תיענה תוך זמן סביר בנסיבות תוגש עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק.

19. נא ראו במכתבי זה משום מיצוי הליכים.

בכבוד רב
שחר בן מאיר, עו"ד

העתק:

עו"ד גיל לימון המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

היועץ המשפטי ללשכת הפרסום הממשלתית